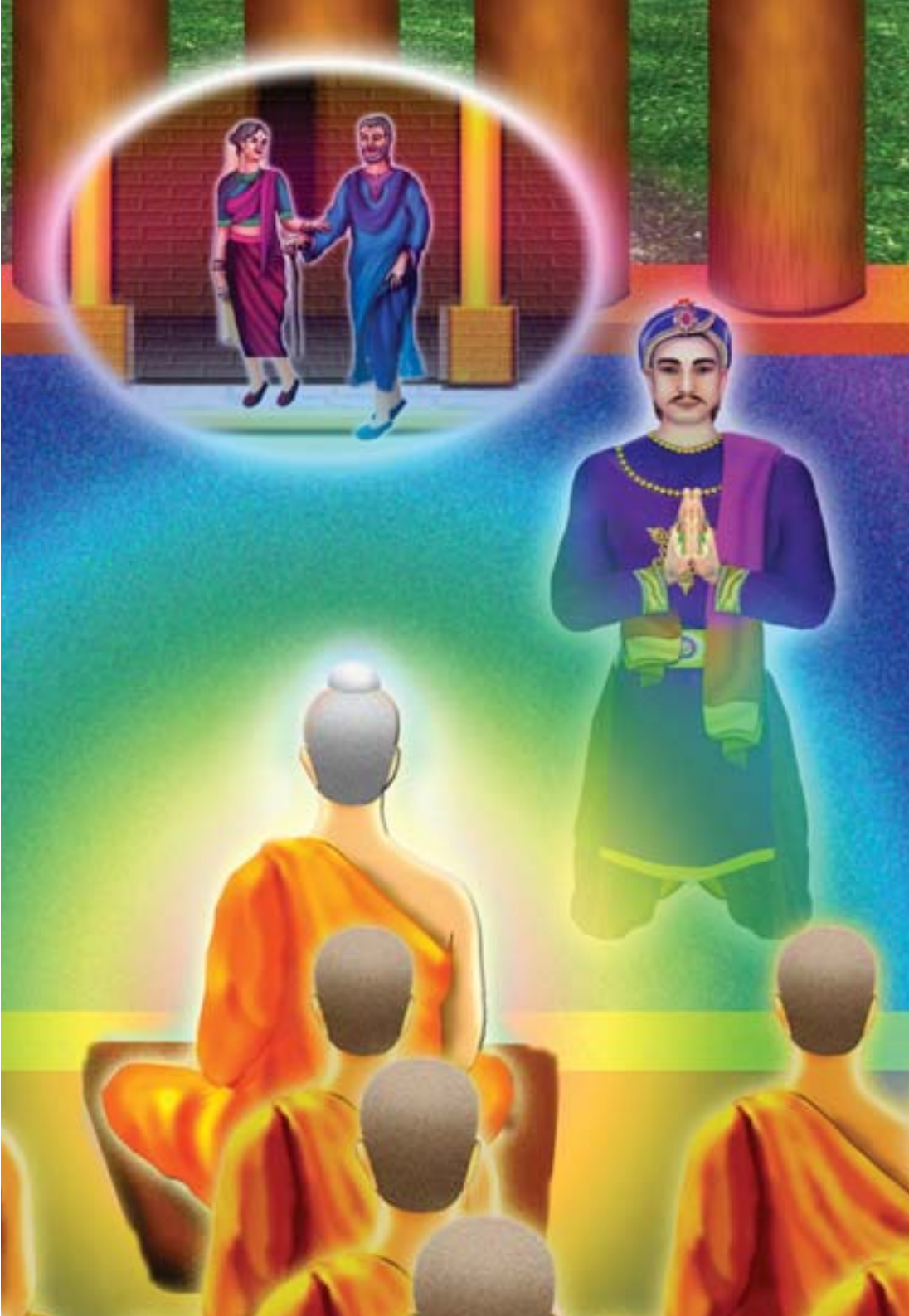

ไม่ควรระบาทในชีวิต

ราชรถอันวิจิตรย่อมคร่ำคร่าโดยแท้
อนึ่ง แม่สรีระก็ย่อมเข้าถึงชรา
แต่ทว่าธรรมของสัตบุรุษหาเข้าถึงชราไม่
สัตบุรุษกับสัตบุรุษเท่านั้น ย่อมรู้จักกันได้

ไม่ควรประมาทในชีวิต

๓๖๔

ธรรมดาของสรรพสัตว์ และสรรพสิ่งทั้งหลาย ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมสลาย โลกใบนี้ก็เช่นเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ จากบรรยากาศที่เคยสะอาดบริสุทธิ์ ผู้คนมีอายุยืนเป็นหมื่นเป็นแสนปี แต่เพราะการกระทำของมนุษย์ จึงทำให้โอกาสโลก ชันธโลก สัตวโลกเริ่มไม่บริสุทธิ์ อายุของมนุษย์เริ่มลดน้อยถอยลงไป เหลือเพียงไม่กี่สิบปี เกิดมาก็เริ่มแก่แปรเปลี่ยนไปสู่ความเสื่อมสลาย นำเข้าสู่ความตาย ผู้ฉลาดจึงไม่ควรประมาทในการดำเนินชีวิต ควรมองให้เห็นโทษของความเสื่อม และความตาย จะได้คลายจากความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งหลายทั้งปวง แล้วมุ่งแสวงหาหนทางแห่งความหลุดพ้นไปสู่อายุตณนิพพาน

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ในราชสูตร สังยุตตนิกาย สคาถวรรคว่า

“ชีรณฺติ เว ราชรรถา สุจิตฺตา
อโถ สรริรมฺปิ ชรํ อุเปติ
สตมฺภ ฐมฺโม น ชรํ อุเปติ
สนฺโต หเว สพฺภิ ปเวทยนฺติ

ราชรถอันวิจิตรย่อมคร่ำคร่าโดยแท้ อนึ่ง แม้สรีระก็ย่อมเข้าถึงชรา แต่ทว่าธรรมของสัตบุรุษหาเข้าถึงชราไม่

ไม่ควรประมาทในชีวิต

๓๖๕

สัตบุรุษกับสัตบุรุษเท่านั้น ย่อมรู้จักกันได้”

ราชรถอันวิจิตรที่ประดับประดา งดงามไปด้วยเครื่อง
อลังการต่างๆ เป็นที่ชื่นชมของผู้คน ไม่นานย่อมกลายเป็นของ
ที่เก๋คร่ำคร่ำผุพัง ไม่สามารถนำมาใช้ได้อีก ร่างกายของเรา
ก็เช่นเดียวกัน เมื่อยังอยู่ในวัยอันสดใสแข็งแรง ก็วิจิตรงดงาม
ด้วยการแต่งเติม ด้วยเครื่องประเทืองผิวหรือเครื่องประดับต่างๆ
ทำใหุดูน่าทัศนา ครั้นไม่นานความชราเข้ามาเยือน ก็ไม่น่าดูชมแล้ว
แต่ธรรมชาติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหาเป็นเช่นนั้นไม่ เป็นสิ่งที่
หลุดพ้นจากความแก่ ความเจ็บ และความตาย เป็นสิ่งที่เป็
นอมตะ คงอยู่ตลอดกาล ยิ่งเราเข้าถึงธรรมะที่ลึกซึ้งมากเพียงไร
เรายังสามารถขจัดความมืดคืออวิชชาให้หมดสิ้นไปได้มากเพียงนั้น

ธรรมะคือความถูกต้องดีงาม ความบริสุทธิ์ ผู้รู้หมาย
เอาพระธรรมกายภายใน ซึ่งมีอยู่ในตัวของพวกเราทุกๆ คน
เป็นสิ่งที่เป็นนิจจัง เป็นสุขัง และเป็นอัตตาที่แท้จริง เมื่อเรา
เข้าถึงแล้ว เราจะพบกับแหล่งแห่งความสุขที่แท้จริง ได้พบกับ
หนทางของความหลุดพ้น จากความเกิด ความแก่ และความตาย
หลุดพ้นจากพันธนาการของพญามาร เข้าถึงอายตณนิพพาน

เมื่อเกิดมาแล้วทุกชีวิตล้วนบ่ยหน้าไปสู่ความตายทั้งสิ้น
ไม่มีผู้ใดพ้นจากความตายไปได้ นับจากวันแรกที่เกิดมา ทุกชีวิต

ไม่ควรประมาทในชีวิต

๓๖๖

ล้วนพบพาความแก่ ความเจ็บ ความตายติดตัวมาด้วยกันทั้งนั้น เปรียบเสมือนผลมะม่วงที่เริ่มจากผลเล็กๆ ค่อยๆ เจริญเติบโต เป็นผลไม้ใหญ่ เป็นผลห่าม แล้วก็สุก ลูกนกและสัตว์ทั้งหลายกิน ในที่สุดก็หลุดร่วงหล่นไปจากขั้ว

ชีวิตของมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน เมื่อมาเกิดแล้ว ต่างถูก ความชราเข้าครอบงำทันที เหมือนมะม่วงที่เจริญขึ้น ครั้นเข้าสู่ วัยหนุ่มสาว ก็เหมือนมะม่วงที่กำลังห่าม เมื่อย่างเข้าสู่วัยชรา เหมือนมะม่วงที่สุกงอมยิ่งอายุมากก็ยังมีโรคต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย เหมือนกับมะม่วงที่ถูกสัตว์และแมลงแทะกิน และเมื่อร่างกาย ทรนไม่ได้ ก็แตกดับเสื่อมสลายไป เหมือนผลมะม่วงสุกที่หลุด จากขั้วร่วงหล่นลงสู่พื้นดินฉะนั้น

อย่างไรก็ตาม มนุษย์โดยมากยังไม่รู้ว่าตนเองได้นำ อารูธร้าย เหมือนระเบิดเวลาติดตัวมาตั้งแต่เกิด ต่างพากันคิดว่า เรายังไม่แก่ เรายังเป็นหนุ่มเป็นสาวอยู่ นี่เป็นเพราะพญามาร เขาทำให้เราหลงลืม ประมาทมัวเมาในชีวิต เพราะหากเรารู้ว่า เรามีความแก่ตั้งแต่เกิด จะทำให้เรารีบทำความดี สั่งสมบุญ บารมีกันตั้งแต่เล็กแต่น้อย ไม่ประมาทมัวเมาในวัย คิดว่าตอนนี้ เรายังแข็งแรง ไว้ตอนแก่ค่อยมาทำบุญค่อยมาสร้างบารมีก็ได้ กลับนำความแข็งแรงที่มีอยู่ไปใช้ทำอย่างอื่น พอถึงวัยชรา

ไม่ควรประมาทในชีวิต

๓๖๓

เรียวแรงที่เคยมีก็ถดถอยลงไป แรงที่จะยกมือไหว้พระก็แทบจะไม่มี การสร้างบารมีด้านอื่นยิ่งไม่ต้องพูดถึง เพราะเรียวแรงที่จะเดินก็ไม่มี ต้องนั่งรถเข็นให้ลูกหลานเข็นไปมา แม้นอนเฉยๆ ก็ยังเหนื่อย หายใจก็เหนื่อย เรามีความเลื่อมเป็นธรรมดาอย่างนี้

เราทุกคนมีสิทธิ์เลือกดำเนินชีวิตของตนว่า จะให้ชีวิตเราเป็นอย่างไร ทุกคนมีเวลาเท่าๆ กันในแต่ละวัน ต่างกันแต่เพียงว่า ใครจะใช้เวลาได้คุ้มค่ากว่ากัน การจะใช้เวลาให้มีคุณค่ามากที่สุด คือการทำให้ใจให้หยุดให้หนึ่งที่ศูนย์กลางกาย ถือเป็นการใช้เวลาที่คุ้มค่ามากที่สุด เพราะเราจะได้เข้าถึงแหล่งแห่งความบริสุทธิ์ภายใน และจะได้หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด

*สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ในกรุงสาวัตถี ครั้งนั้น พระเจ้าปเสนทิโกศลได้เสด็จไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า พลองทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงเรื่องราวต่างๆ ของมนุษย์ว่า ทำไมอายุของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย มีความสั้นยาวไม่เท่ากัน บางยุคมนุษย์มีอายุตั้ง ๘๐,๐๐๐ ปี และทำไมบางยุคอายุของมนุษย์สั้นเหลือเพียง ๑๐ ปี พระพุทธเจ้าทั้งหลายในอดีต

ไม่ควรประมาทในชีวิต

๓๖๘

จะนิยมลงมาอุบัติในโลกมนุษย์ ในยุคที่มนุษย์มีอายุยืนยาวลึกลับเท่าใด และข้อสุดท้ายตรัสถามว่า มนุษย์ที่เกิดมาแล้ว ที่พ้นจากชรา และมรณะมีอยู่บ้างหรือไม่

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า การที่อายุของมนุษย์มีความสั้นยาวไม่เท่ากัน ก็เพราะกิเลสในตัวมีมากน้อยไม่เท่ากัน คือ ความอิจฉาริษยา ความพยาบาทเบียดเบียน ความมีทิฏฐิमानะ ไม่อ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ในตระกูล ไม่ประพตีกุศล ทำแต่อกุศล เหล่านี้เป็นต้น จึงทำให้มนุษย์อายุยืนไม่เท่ากันในแต่ละยุค

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลายจะอุบัติขึ้นในช่วงที่มนุษย์มีอายุยืนยาวไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ปี และไม่มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ปี และทุกๆ พระองค์จะตรวจดูชาติตระกูลในสมัยนั้นว่า คนส่วนใหญ่ นับถือตระกูลไหนมากที่สุด ในระหว่างตระกูลกษัตริย์และพราหมณ์ ประเทศก็ต้องเป็นมัชฌิมประเทศ ทวีปก็ต้องเป็นชมพูทวีป และสุดท้ายจะเป็นอายุของพระชนนี จะต้องเป็นผู้มีบุญที่สามารถรองรับพระองค์ได้ และจะต้องไม่มีบุตร หรือธิดาใดอื่นมาเกิดร่วมอยู่ด้วย

ทุกคนที่เกิดมาแล้ว ที่จะพ้นจากชรา มรณะไม่มีเลย แม้กษัตริย์มหาศาลซึ่งเป็นผู้มีพละมาก มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก มีทรัพย์สมบัติมากมายที่น่าปลื้มใจต่างไม่อาจพ้นจากชราและมรณะ

ไม่ควรประมาทในชีวิต

๓๖๕

แม้พราหมณ์มหาศาล หรือคฤหบดีมหาศาล ก็ไม่พ้นจากชรา มรณะ วิกฤตทุกรูปซึ่งเป็นพระอรหันต์ ลั่นอาสวะแล้วอยู่จบพรหมจรรย์แล้ว กระทำกรรมกิจเสร็จแล้ว วางภาระหนักลงได้แล้ว ได้บรรลุประโยชน์ของตน ลั่นกิเลสเครื่องประกอบไว้ในภพ หลุดพ้นแล้วด้วยดี เพราะรู้สรรพสิ่งในโลกนี้ตามความเป็นจริง แม้ร่างกายของพระอรหันต์เหล่านั้น ก็ยังต้องแตกดับ

ดังนั้น พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ในราชสูตร ลังยุตตนิกาย สคาถวรรคว่า ราชรถอันวิจิตรดีเยี่ยมคร่ำคร่าโดยแท้ อนึ่ง แม้สรีระก็ย่อมเข้าถึงชรา แต่ธรรมของสัตบุรุษหาเข้าถึงชราไม่ สัตบุรุษกับสัตบุรุษเท่านั้นย่อมรู้จักกันได้ ฉะนั้น พวกเราทุกคนจึงควรใช้เวลาที่มีอยู่ให้คุ้มค่า สมกับการที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เพราะพวกเราทุกคนเกิดมาสร้างบุญบารมีให้กับตนเอง อย่าปล่อยให้กิเลสครอบงำ ทำสิ่งที่ไร้ประโยชน์ อย่ารอให้ถึงวันนั้น วันที่ต้องนั่งอยู่บนรถเข็น แล้วค่อยคิดจะมาสั่งสมบุญ เพราะเมื่อวันนั้นมาถึง ทุกอย่างอาจสลายไปแล้ว

ดังนั้น ให้หมั่นสั่งสมบารมีให้เต็มที่ เพราะพญามารไม่เคยให้โอกาสกับใครๆ ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ หญิงหรือชาย ล้วนแต่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของพญามารทั้งนั้น ตราบใดที่เรา ยังไม่เป็นพระอรหันต์ ตราบนั้นเรายังต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่รำไป ฉะนั้น สิ่งที่เราต้องรีบทำคือ รีบสั่งสมบุญ สั่งสมบารมีให้

ไม่ควรประมาทในชีวิต

๓๓๐

ได้มากที่สุด ก่อนที่ชีวิตของเราจะถูกพญามารช่วงชิงไป

เราควรทำวันเวลาของเราให้เกิดประโยชน์ ด้วยการทำ
ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เพราะทานจะทำให้เรามี
เสบียงติดตัวไปสำหรับใช้สร้างบารมีในภพชาติต่อไป ศีลจะ
ทำให้เรามีร่างกายที่สมบูรณ์พร้อมทั้งกาย วาจา และใจ ไม่พิกล
พิการ หรือเป็นบ้าใบ้ซึ่งจะทำให้สร้างบารมีไม่สะดวก การเจริญ
ภาวนาจะทำให้เรามีปัญญา สามารถเลือกสร้างบารมีได้อย่าง
ถูกต้องร่องรอยตามรอยบาทพระบรมศาสดา รู้ถึงเป้าหมาย
ของการเกิดมาเป็นมนุษย์ไม่หลงเดินทางผิด เป็นสัมมาทิฐิบุคคล
เมื่อเกิดมาแล้ว ก็รู้เป้าหมายชีวิตว่า เกิดมาสร้างบารมี และรีบ
สร้างบารมีต่อไปเลย ไม่ต้องมาเสียเวลาลองผิดลองถูกกันอีก
เพราะฉะนั้น ต้องเร่งสร้างบารมีให้เต็มที่กันทุกคน

